

Nieuwsbrief #16 maart 2024

450 JAAR
OP ZOEK NAAR
VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID
VERBONDENHEID
VERSCHEIDENHEID

Een paar minuten

Kun je vrede kopen?

Nee,

je kunt alleen maar hopen.

Maar als je dat verliest

of voor de wanhoop kiest,

wat blijft er dan nog over

wat moet je dan geloven?

Laat het

een paar minuten duren

heel even

maar geen uren

en dan opnieuw hard hopen

je mouwen op gaan stropen

je handen vrij en open

hopen

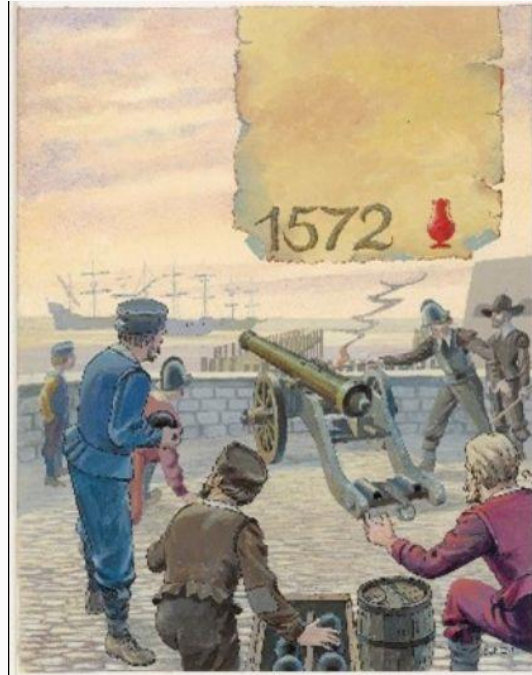
hopen hopen

en zelf voorop gaan lopen.

*Gedicht van Janusz Korczak (1878/1879-1942), Pools kinderarts. Hij stichtte een weeshuis, bleef vrijwillig bij de kinderen toen zij naar het getto moesten verhuizen en ook toen zij werden weggevoerd naar het concentratiekamp Treblinka, waar hij en de kinderen werden vermoord.

Brielle en Vlissingen, 5 en 6 april 1572

Dat Alva op 1 april 1572 zijn Bri(e)l(le) verloor, is redelijk bekend. Maar dat Alva het er niet bij liet zitten en dat op 5 april een leger van zo'n duizend soldaten Brielle aanviel om de stad terug te veroveren staat minder op het netvlies. Geuzen en burgers verdedigden hun stad. Wat hielp was dat stadstimmerman Rochus Meeuwiszn met gevaar voor eigen leven het sluisje van de Nieuwlandse polder open maakte, waardoor de polder onder water kwam te staan.

Het leger staakte de aanval en trok zich terug, om nooit meer terug te keren. Brielle bleef Eersteling der Vrijheid. Rochus hield aan zijn heldendaad geen beloning maar wel een blijvende kwetsuur over.

De dag erna, 6 april, namen ook Vlissingse inwoners het heft in eigen handen. Aanleiding was het bericht dat er mogelijk nog meer soldaten zouden inkwartieren. De woedende inwoners, die zich niet gesteund voelden door het stadsbestuur, riepen de hulp in van de watergeuzen. Het lukte hen ook om de voor de rede liggende regeringsgezinde schepen te laten 'verdwijnen'. De meeste soldaten van het regeringsleger vluchtten, evenals de regeringsgezinde leden van het stadsbestuur. Vlissingen maakte zichzelf vrij!

In beide plaatsen worden deze gebeurtenissen jaarlijks uitgebreid herdacht en gevierd, ook nu weer.

Zie ook: Brielle www.1aprilvereniging.nl; Vlissingen www.vlissingen1572.nl

Vlaardingen, 2 juni 1574

Op 2 juni 1574 werd, in opdracht van Willem van Oranje de (niet ommuurde) stad Vlaardingen platgebrand door een groep uit Schiedam

afkomstige geuzen. Dit om te voorkomen dat Vlaardingen in handen van de Spaanse regering valt. In 2024 gaat Vlaardingen die ingrijpende gebeurtenis op passende wijze herdenken. In de volgende nieuwsbrief meer daarover.

Leiden, 3 oktober 1574

Na een maanden lange belegering door regeringsgezinde troepen wordt Leiden ontzet. Ook hier wordt het water ingezet als strijdwapen. De watergeuzen komen op 3 oktober de uitgehongerde stad binnen met voedsel. Dit jaar viert Leiden 450 jaar Leidens Ontzet op grootse wijze (www.3october.nl).

Hoe zie je die geschiedenis nog terug in en rond Leiden?

Dat zoeken enkele geschiedenisstudenten en archeologiestudenten de komende tijd uit. Ze werken aan het project *Sporen van Drie Oktober*, waarbij kennis- en cultuurinstellingen samen de verhalen van Leidens Ontzet vertellen aan de hand van oude sporen.

Maximiliaan de Bossu

Boussu (Maximiliaan de Bossu) was admiraal en stadhouder van Holland, Zeeland en Friesland onder Filips II (en daarin opvolger en tegenstander van Willem van Oranje). Een markante man, die een stempel heeft gezet op de geboortejaren van Nederland. Geen toeval dat er de laatste tijd aandacht voor hem is.

Bij uitgeverij Verloren kwam een biografie over hem uit van de hand van Piet Boon: *Maximiliaan de Hénin-Liétard, graaf van Boussu (1542-1578). Van koninklijk stadhouder tot naaste medewerker van Oranje.*

Henk Michielse, voorzitter van de werkgroep Naarden, schreef, geïnspireerd door die biografie, een artikel over Boussu in *Tussen Vecht en Eem*. Het is opgenomen op onze website (['Ontdek > 5e onderwerp'](#)).

Ook via de korte film *De reis van Bossu* van Yuri van Koeveringe leeft Boussu verder. Daarin wordt een groep onderwaterarcheologen gevolgd

die, via de reis van admiraal Boussu, op zoek gaat naar de resten van de Slag op de Zuiderzee (1573). De film werd mogelijk gemaakt door de Rijksdienst Cultureel Erfgoed, de gemeente Amsterdam en de Stichting Archeologie West-Friesland.

Opstandig West-Friesland

Een andere film vertelt over de opstand van de West-Friezen tegen de Spaanse bezetting in 1572: *Opstandig! West-Friesland* is een educatieve video-serie die Sander Wit maakte in samenwerking met het Westfries Museum in Hoorn. Het verhaal wordt verteld aan de hand van interviews en sketches. Meer info? Kijk op [Opstandig! West-Friesland - De Blauwe Schuit - Kunst in Onderwijs \(blauweschuitonderwijs.nl\)](https://blauweschuitonderwijs.nl)

Geboorte van Nederland op VNG-congres 2024

Tijdens het VNG jaarcongres 2024 op 25 en 26 juni in het Groene Hart is er ook aandacht voor de Geboorte van Nederland.

Burgemeester Pieter Verhoeve van Gouda vertelt hierover tijdens een rondleiding door Gouda en de Sint Jan.

In Oudewater neemt burgemeester Danny de Vries de deelnemers mee in dit verhaal aan de hand van het schilderij van de Oudewaterse moord. Hij staat stil bij 450 jaar vrij Nederland en de bewustwording van Vrijheid, Verbondenheid, Verdraagzaamheid en Verscheidenheid.

Nominaties en prijzen

De gemeente Alkmaar is twee keer genomineerd voor de Nationale Evenementenprijzen 2024: voor de titel 'Evenementenstad van het jaar' en voor de 'Event Impact Award'. De nominatie voor de award dankt Alkmaar aan de jubileumeditie Alkmaar Ontzet 450, waarin de gemeente samenwerkte met Alkmaar Marketing, DOS Event Support en de 8 October Vereniging.

Erfgoedcentrum Zutphen is genomineerd voor de Gelderse Roos Prijs 2024! Deze prijs wordt uitgereikt aan een erfgoedinstelling die jongeren tussen 13 en 30 jaar heeft betrokken bij een project. De Zutphense archeologen hielden op 15 oktober 2022 een opgraving bij de Spanjaardspoort in het Vogelpark in Zutphen waar iedereen – jong en oud – mocht komen helpen. Dit is de plek waar in 1572 de Spanjaarden onder leiding van Don Frederik de stad aanvielen. Ruim driehonderd liefhebbers, vooral veel jongeren en kinderen staken hun handen uit de mouwen op het Spanjaardsveld. Bovendien stond Zutphen in 2022 uitgebreid stil bij 1572, vanwege het landelijke themajaar '1572 - de Geboorte van Nederland'.

Nieuwsbrieven op website

Alle nieuwsbrieven van het SW 1572 staan, per jaar gerangschikt, op de website www.geboortevannederland.nl onder het kopje 'Ontdek'.

Kom zelf in actie

Volgt u ons al via social media? Het SW 1572 is te vinden op:

- Instagram (@geboortevannederland)
- Twitter (@geboortvanNL)
- Facebook (Geboorte van Nederland)

We stellen alle deelnemende gemeenten voor aan de hand van leuke weetjes en beelden van achter de schermen.

Heeft u een mooi initiatief, een

boeiende lezing, informatie over activiteiten of kennis die u met ons wilt delen?

Neem dan contact op met ons via contact@geboortevannederland.nl

Website

De website geboortevannederland.nl toont activiteiten via 'Kalender', historische gebeurtenissen via 'Gebeurtenissen' en via de 'Ontdek'-pagina. Hier vindt u tentoonstellingen, theaterstukken, wandel- en fietsroutes.

De Koninklijke Bibliotheek zal de website archiveren zodat deze gegevens ook in de toekomst bewaard blijven.

Informatie over de nieuwsbrief

Voor informatie en / of vragen kunt u contact opnemen via contact@geboortevannederland.nl

